

לשמוע קול תורה – מצווה בפרשה

פרשת ויקרא

מלח

כשאוכלים לחם נוהגים לטבול אותו במלח, כמבואר בשולחן ערוך:

"לא יבצע עד שיביאו לפניו מלח או ליפתן (פירש רש"י כל דבר הנאכל עם הפת) ללפת בו פרוסת הבציעה, ואם היא נקייה או שהיא מתובלת בתבלין או במלח כעין שלנו או נתכוין לאכול פת חריבה, אינו צריך להמתין. הגה: ומכל מקום מצוה להניח על כל שלחן מלח קודם שיבצע, כי השלחן דומה למזבח והאכילה כקרבן, ונאמר: "על כל קרבנך תקריב מלח", והוא מגין מן הפורעניות" (אורח חיים קסז, ה).

שתי סיבות נמנו לטבילת הפת במלח:

- כדי שהלחם יהיה טעים – ונברך עליו בשמחה.
- כדי לדמות את שולחנו למזבח, כשם שאנו מצווים למלוח את הקורבנות: "וְכָל קָרְבַּן מִנְחֹתֶיךָ בְּמֶלַח תִּמְלַח וְלֹא תִשָּׁבֵית מֶלַח בְּרִית אֶל־לֵהֲיֶיךָ מֵעַל מִנְחֹתֶיךָ עַל כָּל קָרְבְּנֶיךָ תִּקְרִיב מֶלַח" (ויקרא ב, יג).

המפרשים ביארו את המצווה בכמה דרכים, נמנה שלוש מהן:

- המלחת הקורבן מסמלת את קיום המצוות בהידור.** המלח משביח את המאכלים, וכשם שאנו שמחים לאכול מאכל טעים ומשובח כך אנו שמחים להקריב על המזבח קורבן טוב ומשובח. אף שכמובן הקב"ה איננו זקוק לא לקורבן ולא למלח, אנו מראים לו את אהבתנו בהקריבנו את הטוב ביותר על פי טעמנו.
- המלח הוא סמל לנצחיות לעומת הארעי והחולף,** שכן הוא משמר את המאכלים לבל יתקלקלו. עבודת ה' שלנו צריכה להיות יציבה ואיתנה, ולכן כתוב בפסוק "מֶלַח בְּרִית אֶל־לֵהֲיֶיךָ" – אות לברית הנצחית ביננו לבין ה' יתברך.
- המלח מייצג את יראת ה'.** בשל מליחותו הרבה אי אפשר לאכול את המלח בפני עצמו אלא כשהוא מעורב באוכל. מעט מלח מטיב את המאכל, אולם כמות מוגזמת שלו הופכת אותו לבלתי אכיל. כך יראת ה' דורשת איזון. היא חיונית ביותר לעבודת ה', שכן בלעדיה איש הישר בעיניו יעשה והעולם יגיע חלילה לאבדון, אולם היא חייבת להופיע במידה הראויה. אסור שהיראה תיהפך לפחד משתק שאינו מאפשר לאדם לפעול בעולם.

שלושת הממדים הללו רמוזים בפסוק:

"וְכָל קָרְבַּן מִנְחֹתֶיךָ בְּמֶלַח תִּמְלַח" – כדי שהמנחה שאנו מקריבים תשתבח בטעמה.

"וְלֹא תִשָּׁבֵית מֶלַח בְּרִית אֶל־לֵהֲיֶיךָ מֵעַל מִנְחֹתֶיךָ" – כי הקשר שלנו עם ה' הוא קשר נצחי.

"עַל כָּל קָרְבְּנֶיךָ תִּקְרִיב מֶלַח" – עלינו ללוות את אהבת ה' המפעמת בקרבנו ודורשת את קרבנו במידה ראויה של יראה.

עבדו את ה' בשמחה!

שאל דוד בוצ'קו